

UCHWAŁA NR XLIX/959/18
RADY MIASTA OŚWIĘCIM

z dnia 23 maja 2018 r.

w sprawie: przyjęcia sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu za 2017 rok.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 ze zm.) w związku z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 ze zm.) - **Rada Miasta Oświęcim postanawia:**

§ 1. Przyjąć sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu za 2017 rok, jak w załączeniu do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Oświęcim.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
h.t. / p.t.
Piotr Hertig

Załącznik do Uchwały Nr XLIX/959/18

Rady Miasta Oświęcim

z dnia 23 maja 2018 r.

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ W OŚWIĘCIMIU ZA 2017 ROK**



Maj 2018 r.

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie s. 3
2. Kadra i zasoby lokalowe Ośrodka s. 5
3. Beneficjenci pomocy społecznej s. 7
4. Kryteria przyznawania świadczeń z pomocy społecznej s. 8
5. Dominujące problemy osób objętych wsparciem Ośrodka s. 13
6. Świadczenia pozamaterialne - praca socjalna s. 17
7. System pomocy osobom bezdomnym s. 24
8. Realizacja "Programu pracy z osobami wykluczonymi społecznie i zagrożonymi wykluczeniem społecznym, zamieszkałymi na terenie miasta Oświęcim na lata 2015 - 2020" s. 30
9. Działalność Klubu Wolontariatu i realizacja prac społecznie użytecznych na terenie miasta Oświęcim s. 34
10. Zadania obejmujące realizację świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zasiłków dla opiekunów, świadczeń wychowawczych i jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka określonego ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" s. 36
11. Potrzeby z zakresu pomocy społecznej s. 41

Rozdział 1. WPROWADZENIE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu został powołany Uchwałą Nr XVIII/81/91 Rady Miejskiej w Oświęcimiu z dnia 18 kwietnia 1991 r. w sprawie utworzenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

Ośrodek działa w oparciu o Statut nadany mu przez Radę Miasta Oświęcim oraz Regulamin Organizacyjny zatwierdzony przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

Głównym przedmiotem działalności Ośrodka jest wykonywanie szeroko rozumianych zadań pomocy społecznej, w tym przede wszystkim określonych ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 ze zm.).

Ponadto, Ośrodek realizując zadania z zakresu pomocy społecznej podejmuje szereg działań polegających na rozwijaniu nowych form wsparcia, w tym podejmuje działania na rzecz promocji idei wolontariatu oraz realizuje programy i projekty socjalne mające na celu usamodzielnienie i integrację społeczną osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Obok zadań pomocy społecznej, Ośrodek w roku 2017 wykonywał także inne zadania miasta Oświęcim, w tym zlecone z zakresu administracji rządowej. Zadania te obejmowały:

- 1) realizację świadczeń rodzinnych, regulowanych ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1952 ze zm.),
- 2) potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1938 ze zm.),
- 3) udzielanie pomocy osobom uprawnionym do alimentów, regulowanej ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 554 ze zm.),
- 4) wspieranie rodziny i współfinansowanie pieczy zastępczej, regulowane ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 697 ze zm.),
- 5) udzielanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie miasta Oświęcim, tj. stypendium szkolnego i zasiłku szkolnego, które są regulowane

ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 2198 ze zm.),

6) realizację zasiłków dla opiekunów, przysługujących osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r., w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, regulowanych ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 2092 ze zm.),

7) realizację świadczenia wychowawczego, regulowanego ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r. poz. 195 ze zm.),

8) przyznawanie i wypłatę jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka oraz pełnienia koordynacji wsparcia i poradnictwa przez asystenta rodziny, regulowanych ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (Dz. U. z 2016 r. poz. 1860),

9) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, regulowane ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),

10) przeciwdziałanie narkomanii, regulowane ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 783 ze zm.),

11) przeciwdziałanie alkoholizmowi, zgodnie z "Gminnym programem profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie miasta Oświęcim na rok 2017", stanowiącym załącznik do Uchwały Nr XXIX/560/16 Rady Miasta Oświęcim z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie uchwalenia Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie miasta Oświęcim na rok 2017,

12) gospodarowanie częścią gminnego zasobu mieszkaniowego miasta Oświęcim (budynek mieszkalny przy ul. Leszczyńskiej 2 w Oświęcimiu),

13) koordynowanie organizacją i realizacją prac społecznie użytecznych realizowanych w ramach podmiotów miejskich.

Zakres zadań statutowych Ośrodka ulega ciągłemu poszerzaniu. Na przestrzeni lat 2014-2017 został on wzbogacony o nowe zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej, obejmujące:

- realizację zasiłków dla opiekunów (pkt 6 - rok 2014),

- realizację zadań z zakresu świadczenia wychowawczego (pkt 7 - rok 2016),

- realizację zadań z zakresu przyznawania jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka oraz pełnienia koordynacji wsparcia i poradnictwa przez asystenta rodziny, określonych ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (pkt 8 - rok 2017).

Rozdział 2.

KADRA I ZASOBY LOKALOWE OŚRODKA

Kadrę Ośrodka wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. stanowiło 78 pracowników, zatrudnionych w ramach 77 etatów, w tym:

- * dyrektor i zastępca dyrektora - 2 osoby,
- * 35 pracowników Działu Pomocy Środowiskowej, w tym:
 - a) 1 osoba - Główny Specjalista Działu Pomocy Środowiskowej,
 - b) 19 pracowników I i II Sekcji Terenowych Pracowników Socjalnych,
 - c) 7 pracowników Schroniska dla osób bezdomnych,
 - d) 2 pracowników Domu Socjalnego, w tym mieszkań chronionych,
 - e) 6 pracowników Sekcji Specjalistycznej Pracy Socjalnej i Profilaktyki Społecznej, w tym 3 asystentów rodziny,
- * 17 pracowników Działu Świadczeń Rodzinnych i Spraw Alimentacyjnych,
- * 24 pracowników obsługi kadrowej, płacowej, księgowej, BHP, prawnej i świadczeń pomocy społecznej.

Warto zaznaczyć, że w Ośrodku pracuje wyspecjalizowana kadra, która w sposób stały i systematyczny podnosi swoje kwalifikacje zawodowe. Struktura poziomu wykształcenia pracowników Ośrodka na dzień 31 grudnia 2017 r. kształtowała się w sposób następujący:

- * 83,3 % pracowników Ośrodka posiada wykształcenie wyższe,
- * 16,7 % pracowników posiada wykształcenie średnie.

Specyfika problemów występujących w lokalnym środowisku powoduje, że świadczenie pracy socjalnej wymaga coraz większej specjalizacji i profesjonalizacji usług, dlatego pracownicy Ośrodka uczestniczą w szeregu przedsięwzięć edukacyjnych mających na celu podniesienie kompetencji zawodowych.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. Kadra Ośrodka ze względu na poziom doskonalenia zawodowego przedstawiała się następująco:

- 8 pracowników socjalnych posiadało ukończoną specjalizację I lub II stopnia w zawodzie pracownik socjalny,

- 9 pracowników Ośrodka miało ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej, w tym 2 osoby w roku 2017,

- jeden pracownik był w trakcie realizacji specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej wymaganej dla osób kierujących schroniskami, która została ukończona w roku 2018,

- 2 pracowników Sekcji Specjalistycznej Pracy Socjalnej i Profilaktyki Społecznej posiadało ukończone studia podyplomowe w zakresie interwencji kryzysowej,

- 1 pracownik Sekcji Specjalistycznej Pracy Socjalnej i Profilaktyki Społecznej posiadał ukończone studia podyplomowe w zakresie doradztwa zawodowego.

Ponadto:

- 1 osoba ma ukończone studia doktoranckie w zakresie prawa,

- 1 osoba ma ukończone studia podyplomowe w zakresie zarządzania w administracji publicznej,

- 2 osoby posiadają ukończone studia podyplomowe z zakresu zamówień publicznych,

- 1 osoba ma ukończone studia podyplomowe z zakresu informatyki dla nauczycieli,

- 2 osoby mają ukończone studia podyplomowe z zakresu zarządzania pracą i zasobami ludzkimi.

Ze względu na zakres realizowanych zadań konieczne jest utrzymanie kadry pracowniczej przynajmniej na dotychczasowym poziomie etatyzacyjnym.

W związku z ciągłymi zmianami przepisów prawa w wielu obszarach działalności Ośrodka potrzebne jest stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych nie tylko wśród pracowników merytorycznych pomocy społecznej, ale również przez pracowników realizujących inne zadania związane z funkcjonowaniem i statutową działalnością Ośrodka, a w szczególności dotyczące obsługi kadrowej, księgowo-płacowej, zamówień publicznych, ochrony danych osobowych, obsługi informatycznej, świadczeń pomocy społecznej i innych świadczeń realizowanych przez Ośrodek.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu prowadzi swoją działalność w 5 budynkach:

1) budynek główny przy ul. Jana III Sobieskiego 15B w Oświęcimiu,

2) Dom Socjalny przy ul. Leszczyńskiej 2 w Oświęcimiu, w którym prowadzone są mieszkania socjalne, mieszkania chronione treningowe i pomieszczenia tymczasowe,

3) Schronisko dla osób bezdomnych przy ul. Dąbrowskiego 139 w Oświęcimiu, wraz z Ogrzewalnią i Łażnią miejską,

4) Punkt terenowy Zasole przy ul. Obozowej 43 w Oświęcimiu,

5) budynek przy ul. Partyzantów 1 w Oświęcimiu, zajmowany przez Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych, w którym docelowo planuje się również uruchomienie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.

Budynki te na bieżąco podlegają kontroli i przeglądom technicznym odpowiednich w tym zakresie służb. W miarę posiadanych możliwości finansowych są one również modernizowane, jednak w dalszym ciągu istnieje potrzeba dostosowania ww. budynków do pełnych potrzeb osób niepełnosprawnych, matek z małoletnimi dziećmi oraz do warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki.

Rozdział 3.

BENEFICJENCI POMOCY SPOŁECZNEJ

W Oświęcimiu wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. zamieszkiwało **38.750** mieszkańców (informacja GUS). Spośród nich Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu objął wsparciem finansowym, rzeczowym i usługowym **1.586** rodzin, w których żyło **2.727** osób. W tym, **255** środowisk skorzystało z pomocy wyłącznie w postaci pracy socjalnej, a w środowiskach tych żyło **560** osób. Liczba mieszkańców miasta systematycznie maleje, co przekłada się również na spadek liczby osób objętych wsparciem tut. Ośrodka, jednakże liczba świadczeniobiorców pomocy społecznej jest nadal wysoka i w stosunku do liczby mieszkańców wynosi **7,03 %**.

Podstawowym narzędziem w oparciu, o które przyznaje się świadczenia z pomocy społecznej jest **rodzinny wywiad środowiskowy**. Wywiad przeprowadza się w miejscu zamieszkania osoby lub rodziny albo w miejscu jej pobytu. W 2017 roku pracownicy socjalni przeprowadzili **4.234** wywiady środowiskowe. Liczba świadczeniobiorców i przeprowadzonych wywiadów w roku 2017 utrzymywała się na poziomie porównywalnym do lat ubiegłych.

Przyznanie pomocy społecznej w niemal we wszystkich formach następuje w drodze decyzji administracyjnej. W roku 2017 wydano w sumie **8.790** decyzji administracyjnych. Były to m.in. decyzje przyznające: zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe, usługi

opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, pokrycie kosztów posiłków w szkołach i przedszkolach, prawo pobytu w ośrodkach wsparcia oraz decyzje kierujące do DPS. Wydawane były również decyzje odmawiające przyznania ww. form pomocy, czy też decyzje zmieniające wcześniejsze rozstrzygnięcia.

W celu zaspokojenia podstawowych potrzeb osób i rodzin (środowisk) starających się o udzielenie pomocy społecznej w 2017 r. MOPS realizował wymienione świadczenia m.in. w formie rzeczowej, finansowej oraz pobytu w DPS na łączną kwotę 4.422.098,00 złote (bez uwzględnienia usług pobytowych w Dziennym Domu Pomocy w Oświęcimiu, usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania przez DDP, usług pobytowych w Środowiskowym Domu Samopomocy w Oświęcimiu oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczonych w miejscu zamieszkania przez ŚDS). Ponadto, Ośrodek w roku 2017 dla 187 osób korzystających z zasiłku stałego opłacił składki na ubezpieczenie zdrowotnej w łącznej wysokości 80.516,18 zł.

Rozdział 4.

KRYTERIA PRYZNAWANIA ŚWIADCZEŃ Z POMOCY SPOŁECZNEJ

Podstawowe zasady przyznawania świadczeń określa ustawa o pomocy społecznej, zgodnie z którą prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty **634 zł**,
- osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty **514 zł**,
- rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Prawo do świadczeń przysługuje osobom i rodzinom, których dochody nie przekraczają ww. kryteriów dochodowych przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów trudnej sytuacji życiowej wymienionego w tabeli w Rozdziale 5. Ponadto, w 2014 r. Rada Miasta Oświęcim podjęła uchwałę o przystąpieniu do wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" na lata 2014 - 2020, gdzie w konsekwencji podwyższono do 150 % kryterium dochodowe uprawniające do uzyskania świadczenia w formie zasiłku celowego oraz w formie posiłków (zwolnienie ze zwrotu wydatków).

MOPS realizuje zadania pomocy społecznej zarówno w ramach zadań zleconych gminie z zakresu administracji rządowej, jak również w ramach zadań własnych gminy, do których należy przyznawanie różnych form pomocy o charakterze obligatoryjnym lub fakultatywnym.

Udzielanie fakultatywnych form pomocy realizowane jest w ramach uznania administracyjnego organu wydającego decyzję. W takim przypadku uzasadnienie decyzji nabiera szczególnego znaczenia i wymaga wyczerpującego uzasadnienia faktycznego i prawnego podjętego rozstrzygnięcia. Do takich decyzji należą m.in. decyzje o przyznaniu zasiłku celowego czy też o odmowie przyznania świadczenia. Ponadto do takich decyzji należą m.in. decyzje zmieniające podjęte pierwotnie rozstrzygnięcie, decyzje wstrzymujące przyznane świadczenie oraz decyzje zarządzające zwrot nienależnie pobranych świadczeń i inne.

W celu realizacji **zadań zleconych** gminie z zakresu administracji rządowej w obszarze pomocy społecznej w okresie **od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. ogółem** wydano 178 decyzji, w tym m.in.:

- * decyzji kierujących do ŚDS - 94,
- * decyzji przyznających specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi - 70,
- * decyzji zmieniających podjęte rozstrzygnięcie - 12,
- * decyzje o umorzeniu postępowania w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych - 2.

Ponadto, w roku 2017 z upoważnienia Prezydenta Miasta Oświęcim **dla 84 osób** wydano **112 decyzji** potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Wydano również decyzje o umorzeniu postępowania, odmowie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej oraz decyzje o wygaszeniu pierwotnie wydanych rozstrzygnięć w łącznej liczbie **42** decyzje. Łącznie w obszarze zadania wydano **154** decyzje. Realizacja przedmiotowego zadania również należy do zadań zleconych gminie z zakresu administracji rządowej.

Natomiast w **zakresie zadań własnych** wydano **8.365** decyzji administracyjnych, w tym m.in.:

decyzji przyznających:

- * zasiłki stałe - 103,
- * zasiłek celowy - 3.454,
- * zasiłek okresowy - 1.723,
- * specjalne zasiłki celowe - 979,
- * żywienie dla dzieci: obiady w szkołach i przedszkolach - 313,
- * obiady dla dorosłych - 139,

- * usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze - 434,
 - * prawo pobytu w Schronisku dla osób bezdomnych - 224,
 - * prawo pobytu w DDP MD - 134,
 - * prawo pobytu w DDP OS - 146,
 - * prawo pobytu w mieszkaniu chronionym - 67,
 - * opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne dla osób realizujących kontrakty socjalne - 0,
 - * pomoc rzeczowa z magazynu MOPS - 0,
- a także decyzje:
- * zmieniające wysokość zasiłku stałego - 70,
 - * odmawiające przyznania lub przeliczenia pomocy w formie zasiłku stałego - 9,
 - * odmawiające przyznania pomocy finansowej w formie zasiłku okresowego i celowego oraz odmawiające przyspieszenia terminu wypłaty świadczeń - 116,
 - * odmawiające przyznania prawa pobytu w SCH, MCh - 0,
 - * o umorzeniu postępowania ws. przyznania ww. form pomocy - 65,
 - * zarządzające zwrot nienależnie pobranych świadczeń - 117,
 - * zmieniające dotyczące ww. form pomocy i wygaszające - 239,
 - * wydawane po ponownym rozpatrzeniu sprawy - 2,
 - * dotyczących pobytu i odpłatności w DPS - 31.

Ponadto, wydano 93 postanowienia oraz zlecono 6 pochówków.

W okresie od **1 stycznia 2017 r.** do **31 grudnia 2017 r.** struktura większości wydatków udzielonej pomocy przedstawia się następująco:

Zasiłki stałe.

Kwota dotowana z budżetu państwa: **1.128.551 zł**

(wzrost wydatków w stosunku do lat poprzednich: 2016 r. - 1.085.752 zł, 2015 r. - 974.807 zł, 2014 r. - 900.847 zł),

Osoby samotnie gospodarujące - 217 osób - 2.126 świadczeń - kwota: **1.056.334 zł**,

Średnia miesięczna wysokość zasiłku na osobę: 496,86 zł,

Osoby pozostające w rodzinie - 33 osoby - 268 świadczeń - kwota: **72.217 zł**,

Średnia miesięczna wysokość zasiłku na osobę: 269,47 zł.

Zasiłki okresowe.

Liczba rodzin - **683**, liczba świadczeń: 4.947 - łączna kwota: **1.150.961 zł**, w tym:

Kwota dotowana z budżetu państwa - **1.150.795 zł**,

Środki własne - 166 zł,

Średnia miesięczna wysokość zasiłku na rodzinę - 232,66 zł

(spadek wydatków w stosunku do lat poprzednich: 2016 r. - 1.330.993 zł, 2015 r. - 1.380.161 zł, 2014 r. - 1.472.130 zł).

Zasiłki celowe finansowane w całości ze środków własnych Miasta, w tym między innymi:

- **na zakup odzieży** - liczba osób - **150**, liczba świadczeń: **225**, łączna kwota: **15.750 zł**,

- **na zakup leków** - liczba osób: **198**, łączna kwota: **13.591,33 zł**,

- **na zakup opału** - liczba osób: **227**, łączna kwota: **131.040,00 zł**.

Pomoc w formie posiłku:

Liczba dzieci w szkołach i przedszkolach - 337,

Liczba osób dorosłych - 49,

Łączna kwota - **182.843,10 zł**.

W 2017 r. wydano **13** decyzji kierujących do Domu Pomocy Społecznej, **4** osoby otrzymały decyzję o ustaleniu odpłatności w DPS, **1** osobie odmówiono skierowania do DPS, **3** osobom odmówiono zmiany odpłatności za pobyt w DPS. Ponadto, **10** osób otrzymało decyzje zmieniające odpłatność w DPS. W sumie w DPS przebywało 36 mieszkańców miasta Oświęcim, za których miasto w 2017 r. pokrywało koszty pobytu w łącznej kwocie **835.872,00 zł** - ma miejsce systematyczny wzrost wydatków: w 2016 r. w DPS przebywało 30 osób, wydatkowano 719,903 zł; w 2015 r. w DPS przebywało 31 osób, wydatkowano 657.652 zł; w 2014 r. w DPS przebywało 29 osób, wydatkowano 588.488 zł.

W 2017 r. 17 osób skorzystało z prawa do wniesienia odwołania od wydanego przez MOPS rozstrzygnięcia. W 8 przypadkach organ odwoławczy utrzymał w mocy decyzję Dyrektora MOPS, w 8 przypadkach organ II instancji uchylił decyzję organu I instancji

i przekazał sprawy do ponownego rozpatrzenia. W I przypadku postępowanie przed organem II instancji pozostaje w toku.

Pomoc materialna - stypendia szkolne.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu realizuje również zadanie polegające na przyznawaniu i wypłacaniu pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie miasta Oświęcim (stypendia szkolne). W zakresie realizacji tego zadania wydanych zostało 324 decyzje administracyjne.

Na rok budżetowy 2017 składają się następujące okresy (rok szkolny) realizacji pomocy materialnej (stypendiów szkolnych):

A: rok szkolny 2016/2017 (wrzesień - czerwiec) obejmuje okres od stycznia do czerwca 2017 r.

B: rok szkolny 2017/2018 (wrzesień - czerwiec) obejmuje okres od września do grudnia 2017 r.

Okres (A) od stycznia do czerwca 2017 r.

* **179** stypendystów kontynuowało realizację przyznanego świadczenia z roku szkolnego od września 2016 r. do czerwca 2017 r.,

* **3** stypendystów po dokonaniu weryfikacji za ww. okres utraciło dalsze uprawnienia do wypłaty (refundacji) z uwagi na ustanie przyczyn, które były podstawą przyznania świadczenia na ww. okres szkolny - wydano dodatkowe decyzje cofające przyznane świadczenie,

* w okresie styczeń - czerwiec 2017 r. wypłacono (zrefundowano) uprawnionym koszty poniesione w związku z edukacją dzieci w ramach ww. pomocy na kwotę **174.120,20 zł**.

Na okres (B) od września do grudnia 2017 r. do MOPS wpłynęło 145 wniosków, z czego:

* 144 wnioski spełniały wymogi ustawowe do przyznawania ww. pomocy na okres całego roku szkolnego tj. od września 2017 r. do czerwca 2018 r.,

* 1 wniosek rozpatrzono negatywnie z uwagi na niespełnienie kryterium dochodowego na osobę w rodzinie ucznia,

* w okresie wrzesień - grudzień 2017 r. wypłacono (zrefundowano) uprawnionym koszty poniesione w związku z edukacją dzieci w ramach ww. pomocy na kwotę 103.823,52 zł.

W latach poprzednich o tę formę ubiegało się odpowiednio: w roku szkolnym 2014/2015 - 226 uczniów, w 2015/2016 - 211 uczniów, 2016/2017 - 179 uczniów, w 2017/2018 -

145 uczniów. Zatem w realizacji tego zadania również można zauważyć stopniowe zmniejszanie się liczby beneficjentów, co może być spowodowane ogólnym spadkiem liczby urodzeń, ogólnym spadkiem liczby osób korzystających z pomocy społecznej, spadkiem bezrobocia, wprowadzeniem programu "500+" oraz faktem cofnięcia obowiązku szkolnego dla sześciolatków.

Rozdział 5.

DOMINUJĄCE PROBLEMY OSÓB OBJĘTYCH WSPARCIEM OŚRODKA

Środowiska (osoby/rodziny), które w roku 2017 korzystały z różnego rodzaju świadczeń z zakresu pomocy społecznej borykały się z wieloma problemami powodującymi ich dysfunkcjonalność. Większość z nich zmagala się z kilkoma problemami jednocześnie. Poniższa tabela przedstawia rodzaje powodów występowania trudnej sytuacji życiowej oraz liczbę środowisk i osób w środowiskach.

Powód wystąpienia trudnej sytuacji życiowej	Liczba środowisk	Liczba osób w środowiskach
Ubóstwo	669	1248
Sieroctwo	20	51
Bezdomność	66	67
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym: wielodzietność	17 14	84 65
Bezrobocie	317	599
Niepełnosprawność	367	482
Długotrwała lub ciężka choroba	363	485
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego ogółem: w tym:	369	887
- rodziny niepełne	136	366
- rodziny wielodzietne	46	242
Przemoc w rodzinie	10	25
Alkoholizm	79	99
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Narkomania	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	18	19
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0
Zdarzenia losowe	2	6
Sytuacja kryzysowa	20	55
Kłeska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

**Bezradność w sprawach opiekuńczo -
wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego.**

Dokonując analizy świadczeniobiorców ustalono, że w dalszym ciągu znaczna grupa rodzin ubiegająca się o świadczenia z pomocy społecznej boryka się z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Problem ten szczególnie dotyczy rodzin niepełnych i wielodzietnych.

Bezradność wynika z powodu różnych dysfunkcji, a zwłaszcza z:

- * niewydolności materialnej (niskie dochody rodziny lub ich brak będący skutkiem utraty pracy, niskich kompetencji społecznych rodziców, wielodzietności, choroby itp. okoliczności),
- * trudnych warunków mieszkaniowych (nadmierne zagęszczenie, brak zaplecza sanitarnego, braki w podstawowym wyposażeniu),
- * patologii społecznej w rodzinie (alkoholizm rodzica lub rodziców, zaburzenia psychiczne, przemoc, przestępczość),
- * niskiej dojrzałości społeczno-emocjonalnej rodziców (niska świadomość pedagogiczna, wadliwe postawy wobec dzieci, brak zainteresowania rozwojem dziecka i jego potrzebami),
- * samotnego rodzicielstwa (rozwód, separacja, zerwanie kontaktu przez ojca lub matkę przebywających za granicą, brak możliwości egzekucji alimentów, matki lub ojcowie samotnie wychowujący dzieci).

Problem jest udziałem 369 środowisk, w których zamieszkuje 887 osób.

Niepełnosprawność i długotrwała lub ciężka choroba

Dominującą przesłanką utrudniającą prawidłowe funkcjonowanie jest długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność. W ubiegłym roku problem długotrwałej lub ciężkiej choroby dotknął 367 rodzin, zaś 363 rodziny borykały się z długotrwałą lub ciężką chorobą.

Osoby niepełnosprawne i ich rodziny, które zgłaszają się do Ośrodka mogą otrzymać pomoc w postaci finansowej, rzeczowej i pracy socjalnej, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

Osoby niezdolne do pracy z powodu wieku lub legitymujące się umiarkowanym bądź znacznym stopniem niepełnosprawności, które nie posiadają dochodu lub wykazujące dochód poniżej kryterium określonego w ustawie o pomocy społecznej, objęte są pomocą w formie zasiłków stałych. W 2017r. w Ośrodku zasiłek stały pobierało 250 osób.

Niepełnosprawności towarzyszą zmiany związane ze starzeniem się człowieka. Formą kompleksowego zaspokajania potrzeb ludzi starszych i niepełnosprawnych są stacjonarne Domy Pomocy Społecznej (DPS). W związku z tym, że placówki takie nie występują na terenie miasta Oświęcim pracownicy socjalni sporządzali wywiady środowiskowe i niejednokrotnie pomagali w skompletowaniu niezbędnej dokumentacji i uzyskaniu miejsca w placówce dostosowanej do stanu zdrowia klienta.

Osobom obłożnie chorym zabezpiecza się miejsca w Zakładach Opiekuńczo - Leczniczych. W tej kwestii pracownicy socjalni współpracowali z pracownikiem socjalnym Szpitala Powiatowego w Oświęcimiu oraz z pielęgniarkami środowiskowymi.

MOPS wspierał środowiska osób niepełnosprawnych poprzez stałą współpracę pracowników socjalnych z Ośrodkiem Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi i Dziennym Domem Pomocy (DDP) oraz innymi organizacjami i instytucjami zajmującymi się pomocą dla osób niepełnosprawnych. Dla użytkowników Ośrodka Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi oraz Dziennego Domu Pomocy sporządzane były wywiady środowiskowe na udzielane świadczenia, skierowania i przyznania prawa pobytu, a także objęcia pomocą w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Sprzęt rehabilitacyjny rozdysponowano zawierając 53 umowy użyczenia oraz 27 aneksów przedłużających umowy użyczenia.

Kontynuując tradycję oraz wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społeczności lokalnej w celu integracji ze środowiskiem osób samotnych, często niepełnosprawnych, corocznie organizowana jest kolacja wigilijna. W 2017 r. powyższym wsparciem objętych zostało 167 osób.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu w celu zabezpieczenia rozeznaczonych potrzeb mieszkańców realizował następujące programy osłonowe:

Nazwa programu	"Ciepłe mieszkanie"
Lider programu (koordynator)	MOPS
Cel programu	Zapewnienie środków finansowych na opłacenie rachunków za media grzewcze
Adresaci programu	Najuboższe środowiska z terenu miasta
Partnerzy programu	Dostawcy węgla, energii elektrycznej, gazu, PEC
Liczba osób objętych programem	237 środowisk
Źródła finansowania programu	środki własne

Nazwa programu	"Zaopatrzenie w leki"
Lider programu (koordynator)	MOPS

Cel programu	Zabezpieczenie lekarstw w czasie nagłej choroby
Adresaci programu	Najuboższe środowiska z terenu miasta
Partnerzy programu	Apteki partnerskie
Liczba osób objętych programem	219 środowisk
Źródła finansowania programu	środki własne

Nazwa programu	"Pomoc w zakresie dożywiania"
Lider programu (koordynator)	MOPS
Cel programu	Ograniczenie zjawiska głodu i niedożywienia
Adresaci programu	Dzieci i młodzież, osoby dorosłe z gospodarstw domowych o najniższych dochodach i znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji, osoby chore, starsze i niepełnosprawne
Partnerzy programu	Szkoły, przedszkola, jadalnie
Liczba osób objętych programem	233 dzieci (w okresie roku szkolnego) 49 dorosłych 104 dzieci żywionych w przedszkolu
Źródła finansowania programu	środki własne, dofinansowanie wojewody

Ośrodek współpracował z Parafią Św. Maksymiliana Marii Kolbego w Oświęcimiu w zakresie realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020. W 2017 roku wydano skierowania uprawniające do skorzystania z pomocy żywnościowej dla 379 rodzin, w których żyło 696 osób.

Bezrobocie

Kolejną przesłanką ubiegania się o świadczenia z pomocy społecznej jest bezrobocie, które w ubiegłym roku dotknęło 317 rodzin. Bezrobocie jest istotnym czynnikiem powodującym szybką degradację ekonomiczną jednostki i rodziny, potęguje biedę i rozszerza sferę społecznego ubóstwa. Szczególne zagrożenie niesie ze sobą długotrwały brak pracy. Osoby pozbawione zatrudnienia często stają się klientami pomocy społecznej. Brak pracy wpływa na spadek poczucia bezpieczeństwa socjalnego, prowadzi także do obniżenia samooceny, negatywnie wpływa na psychikę osoby bezrobotnej, może być źródłem depresji, a także sprzyja wystąpieniu patologii społecznej - uzależnienia. Problem bezrobocia często dotyczy kilku członków rodziny, wynika z braku wykształcenia, zdezaktualizowanych na rynku pracy umiejętności i kwalifikacji, a także braku wiary we własne siły oraz braku motywacji do zmiany swojej sytuacji. Należy zaznaczyć, że problem bezrobocia kobiet jest jakościowo trudniejszy z uwagi na macierzyństwo, często samotne, a także brak mobilności czasowej i miejscowej. Trudności z aktywizacją zawodową kobiet wynikają z tradycyjnego, stereotypowego przypisywania kobiet do sfery domowej, nakładania na kobiety obowiązku sprawowania funkcji opiekuńczo-wychowawczych w rodzinie.

Pracownicy socjalni stale współpracują z Powiatowym Urzędem Pracy w Oświęcimiu w zakresie pozyskiwania informacji o aktualnych ofertach pracy, planowanych spotkaniach bezrobotnych z pracodawcami, prowadzonych projektach unijnych, stażach zawodowych, pracach interwencyjnych, szkoleniach, giełdach pracy i jednocześnie mobilizują bezrobotnych klientów Ośrodka do aktywizacji zawodowej i czynnego poszukiwania pracy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Oświęcim na lata 2014-2020

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu jest koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w "Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Oświęcim na lata 2014-2020", która przyjęta została Uchwałą nr XLVIII/897/14 Rady Miasta Oświęcim z dnia 29 stycznia 2014 r. Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej, określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować społeczne skutki kwestii społecznych. Dokument ten stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej.

Monitoring zapisów strategicznych, polegający na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań jest prowadzony przez Zespół oceniający realizację Strategii, powołany Zarządzeniem Nr 0050.26.2014 Prezydenta Miasta Oświęcim z dnia 12 marca 2014 r. W skład Zespołu weszli przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu oraz miejskich jednostek organizacyjnych. Zespół dokonuje oceny poziomu wdrożenia zapisów strategicznych raz na rok, a następnie przygotowuje raport monitoringowy. Zawartą w nim ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w mieście przekazuje Prezydentowi Miasta i Radzie Miasta Oświęcim, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących i wszelkich prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

Rozdział 6.

ŚWIADCZENIA POZAMATERIALNE - PRACA SOCJALNA

Oferta pracy socjalnej skierowana jest zarówno do klientów Ośrodka, jak również do tych mieszkańców miasta, którzy na co dzień nie korzystają z pomocy finansowej Ośrodka ale

borykają się z różnymi problemami życiowymi. Praca socjalna wymaga elastycznego dostosowania struktur środowiskowych służb socjalnych do stale zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych. Odpowiada zarówno na nagłe sytuacje kryzysowe, jak i na codzienne, osobiste i społeczne problemy. Jest coraz częściej wzbogacana różnorodnymi działaniami opartymi na realizacji programów i projektów adresowanych do różnych grup klientów pomocy społecznej. Celem pracy socjalnej jest doprowadzenie do osiągnięcia stanu, w którym osoby objęte wsparciem będą mogły funkcjonować w społeczności lokalnej, wypełniać role społeczne i posiadać dostęp do określonych dóbr. Z uwagi na złożoność problemów występujących bardzo często w rodzinach zwracających się o wsparcie, pracownicy socjalni kierowali osoby wymagające specjalistycznej pomocy do Sekcji Specjalistycznej Pracy Socjalnej i Profilaktyki Społecznej, placówek oferujących poradnictwo specjalistyczne oraz innych instytucji działających w obszarze polityki społecznej.

Pracownikami Sekcji Specjalistycznej Pracy Socjalnej i Profilaktyki Społecznej są specjaliści ds. rodziny, uzależnień oraz przemocy, którzy udzielali poradnictwa i konsultacji w zakresie:

- * problemów rodzinnych,
- * problemów opiekuńczo-wychowawczych,
- * procedury "Niebieskie karty",
- * problemu uzależnienia od alkoholu.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

W 2017 roku pracownicy tutejszego Ośrodka sporządzili 47 "Niebieskie karty". Należy jednak podkreślić, że w związku z obowiązującymi przepisami, pomocą (m.in.) w formie pracy socjalnej objętych było znacznie więcej rodzin, w których procedurę "Niebieskie karty" wdrożyły inne zobowiązane do tego podmioty.

W 2017 roku do Przewodniczącej Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wpłynęło łącznie 71 "Niebieskich kart", w tym:

- * 16 założonych przez KPP,
- * 47 założonych przez MOPS,
- * 2 założone przez pracowników oświaty (w szkołach),
- * 4 założone przez MKRPA,
- * 2 przekazane do realizacji przez GOPS.

Niniejszą procedurą objęto 62 rodziny (ilość osób w rodzinach - 204). W 62 znajdowało się łącznie 60 dzieci (27 rodzin bezdzietnych lub z dziećmi usamodzielnionymi). Osób doznających przemocy było 72, natomiast ilość sprawców wskazanych w "Niebieskich kartach" to 67. Należy zaznaczyć, że w 2017 roku procedurą "Niebieskie karty" objęto łącznie 109 rodzin (w tym mieści się praca z rodzinami w ramach NK z lat 2016-2017 i lat poprzednich).

W ramach prowadzonej pracy socjalnej w 2017 roku pracownicy socjalni udzielili 659 porad/konsultacji rodzinom, w których występuje przemoc domowa lub zagrożonych tym zjawiskiem. Podczas rozmów przeprowadzanych z rodzinami udzielano między innymi istotnych informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie, edukowano w zakresie przysługujących praw i sposobów rozwiązywania sytuacji kryzysowych w rodzinie, informowano o dostępności instytucji pomocowych na terenie miasta Oświęcim świadczących między innymi pomoc prawną, psychologiczną, terapeutyczną osobom doświadczającym przemocy, stosującym przemoc, uzależnionym i współuzależnionym. Ponadto, w ramach pracy socjalnej prowadzono działania informacyjne i edukacyjne dotyczące form i zasad udzielania pomocy przez tut. Ośrodek. Prowadzone działania skupiały się na monitorowaniu sytuacji rodzin objętych procedurą "Niebieskie karty" w celu zrealizowania i w miarę potrzeb modyfikowania indywidualnych planów pomocy rodzinie. W 2017 roku pracownicy otrzymywali także zgłoszenia dotyczące konfliktów rodzinnych, nieklasyfikowanych jako przemoc w rodzinie, a dotyczących nieporozumień spowodowanych problemami finansowymi, mieszkaniowymi, złym stanem zdrowia (między innymi rozwijającymi się lub pogłębiającymi zaburzeniami psychicznymi), nadużywaniem lub uzależnieniem od alkoholu, zażywaniem środków psychoaktywnych, hazardem, różnicami pokoleniowymi, odmiennymi zdaniem co do sposobu prowadzenia gospodarstwa domowego, stosowanych metod wychowawczych i innych.

W zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej na terenie miasta Oświęcim pracownicy współpracowali z następującymi instytucjami i podmiotami z terenu miasta Oświęcim:

- * Komenda Powiatowa Policji,
- * Prokuratura Rejonowa,
- * Sąd Rejonowy w Oświęcimiu, Wydział III Rodzinny i Nieletnich,
- * Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- * Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej,

- * Szpital Powiatowy,
- * Placówki oświatowe,
- * Służba zdrowia,
- * Dzienny Dom Pomocy.

W celu doskonalenia świadczonej pracy socjalnej pracownicy Ośrodka uczestniczyli w szkoleniach podnoszących wiedzę i jakość realizowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Dodatkowo pracownicy uczestniczyli w superwizjach, których organizatorem był Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W ramach wprowadzania nowych działań i poszerzania świadomości społecznej, w 2017 roku pracownicy Ośrodka - członkowie Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie realizowali na terenie miasta Oświęcim kampanię lokalną "Wychowanie bez przemocy - prawem dzieci". Celem kampanii było zwrócenie społecznej uwagi na problem krzywdzenia dzieci i młodzieży, a także edukacja młodzieży szkolnej na temat przemocy domowej, jej form oraz możliwości jej przeciwdziałania.

"Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie miasta Oświęcim na lata 2016-2020"

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w 2017 roku Gmina Miasto Oświęcim realizowała *"Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie miasta Oświęcim na lata 2016-2020"*, który został opracowany na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zadanie to realizowane było poprzez prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym poprzez działania edukacyjne mające na celu wzmocnienie kompetencji rodziców, budowanie planów pomocy rodzinie w odpowiedzi na oczekiwania i potrzeby członków rodziny. Udzielanie poradnictwa specjalistycznego, w tym prawnego oraz socjalnego, podobnie jak w latach poprzednich, przyczyniło się do zwiększenia skuteczności pracy na rzecz osób doświadczających przemocy w rodzinie. Metoda pracy interdyscyplinarnej realizowana w rodzinach objętych działalnością Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego pozwoliła na prowadzenie działań profilaktycznych, terapeutycznych i interwencyjnych. Istotnym elementem w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie była działalność Punktu Informacji Wsparcia i Pomocy dla osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie, który funkcjonował jeden raz w tygodniu, we wtorki od godziny 17.00 do godz. 19.00.

W ramach Punktu wsparcie świadczyli: prawnik, pracownik socjalny i specjalista ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W roku 2017 w Punkcie Informacji Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie udzielono **168** porad dla **101** rodzin, w tym:

* **107** porad prawnych,

* **61** konsultacji pracownika socjalnego/specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ponadto, w roku 2017 funkcjonowała Grupa Wsparcia dla Osób Doświadczających Przemocy Domowej, w której uczestniczyły osoby potrzebujące wsparcia i pomocy o charakterze samopomocowym. Spotkania odbywały się w siedzibie Ośrodka w drugi i ostatni czwartek miesiąca od godz. 17.00 do godz. 19.00. Grupa prowadzona jest od 2010 roku, a uzyskiwane w ramach niej wsparcie i samopomoc cieszą się dużym zainteresowaniem.

Dodatkowe działania realizowane na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy miasto Oświęcim

Cel szczegółowy 1	Działanie	Realizatorzy/ Partnerzy	Wskaźniki
Ograniczenie i zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie.	<p>* Zapewnienie specjalistycznego poradnictwa, w tym przede wszystkim: prawnego i psychologicznego oraz socjalnego,</p> <p>* Prowadzenie działań profilaktycznych i zapobiegawczych dla rodzin zagrożonych przemocą (np. kampanii społecznych, prelekcji, wykładów, grup wsparcia),</p> <p>* Praca socjalna,</p> <p>* Prowadzenie Grupy Wsparcia dla Osób Doświadczających Przemocy Domowej.</p>	<p>MOPS w Oświęcimiu, Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, KPP Oświęcim.</p>	<p>* Liczba udzielonych porad, informacji i konsultacji: 827,</p> <p>* Liczba i rodzaj form pomocy i podjętych działań: 3. Działania te obejmowały:</p> <p>- działania MOPS:</p> <p>* warsztaty edukacyjne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,</p> <p>* program terapeutyczny i pomoc psychologiczna dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,</p> <p>- działania Policji:</p> <p>informacje pochodzące z rozpoznania rejonu na bieżąco identyfikuje dzielnicowy, uczestniczy w posiedzeniach rad osiedlowych oraz innych spotkaniach z mieszkańcami. W KPP Oświęcim funkcjonuje Zespół ds. Nieletnich i Patologii, gdzie pracownicy pomagają</p>

			<p>w rozwiązywaniu problemów w przypadku informacji pochodzącej od innej instytucji, jak również zgłoszenia anonimowego. Pracownicy Zespołu udzielają porad i informacji w przypadku zgłoszenia podejrzenia stosowania przemocy jak również w przypadku problemów wychowawczych zgłoszonych przez rodziców. Udział w działaniach: "Tydzień pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem", "16 Dni Przeciw Przemocy wobec Kobiet"</p> <p>- działalność Grupy Wsparcia dla Osób Doświadczających Przemocy Domowej: * liczba zorganizowanych spotkań Grupy Wsparcia dla Osób Doświadczających Przemocy Domowej: 24, * liczba uczestników Grupy Wsparcia dla Osób Doświadczających Przemocy Domowej: 13.</p>
--	--	--	--

Cel szczegółowy 2	Działanie	Realizatorzy/ Partnerzy	Wskaźniki
Kompleksowe i spójne działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzone przez Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.	* Organizowanie i podejmowanie działań w środowisku lokalnym (zagrożonym przemocą), których celem jest zapobieganie i przeciwdziałanie zjawisku przemocy, * Podejmowanie interwencji i działań pomocowych w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, * Podejmowanie działań wobec osób, które stosują przemoc,	MOPS w Oświęcimiu wraz z członkami Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, KPP Oświęcim.	* Liczba wszczętych procedur "Niebieskie karty": 71 , * Liczba zakończonych procedur "Niebieskie karty": 71 (obejmuje również Karty z lat poprzednich), * Liczba posiedzeń Grup Roboczych: 145 , * Liczba szkoleń i liczba osób, które uczestniczyły w szkoleniach: - 8 szkoleń, w których uczestniczyło 140 funkcjonariuszy Policji,

	<ul style="list-style-type: none"> * Opracowanie i wdrażanie planu pomocy w indywidualnych przypadkach, * Monitorowanie środowisk zagrożonych przemocą, * Podnoszenie specjalistycznej wiedzy przez osoby pracujące w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie. 		<ul style="list-style-type: none"> - 2 szkolenia, w których uczestniczyły 3 osoby (MOPS), - 3 superwizje, w których uczestniczyło 16 osób (Członkowie Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Członkowie Grup Roboczych).
--	--	--	---

Cel szczegółowy 3	Działanie	Realizatorzy/ Partnerzy	Wskaźniki
Działania informacyjno - edukacyjne wpływające na zmianę postawy mieszkańców wobec zjawiska przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> * Kolportaż materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów itp.) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie z przeznaczeniem dla społeczności lokalnej, * Akcje informacyjne na temat przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie. 	MOPS w Oświęcimiu, Urząd Miasta Oświęcim (Wydział SO).	<ul style="list-style-type: none"> * Liczba wydanych materiałów edukacyjnych: - 290 szt. broszur "Zatrzymać i zrozumieć przemoc w rodzinie", * Liczba akcji informacyjnych: 1.

Cel szczegółowy 4	Działanie	Realizatorzy/ Partnerzy	Wskaźniki
Pomoc w zapewnieniu ofiarom przemocy domowej bezpiecznego schronienia.	<ul style="list-style-type: none"> * Współpraca z instytucjami takimi jak: hostele, schroniska dla ofiar przemocy w rodzinie, domy samotnej matki, ze szczególnym uwzględnieniem Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu, w celu udzielenia bezpiecznego 	MOPS w Oświęcimiu.	<ul style="list-style-type: none"> * Liczba osób, którym udzielono schronienia: 2.

	schronienia.		
--	--------------	--	--

Realizatorzy i partnerzy *"Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie miasta Oświęcim na lata 2016-2020"* od początku realizacji Programu podejmują systemowe działania ukierunkowane na poprawę sytuacji rodzin, mające na celu zwiększenie edukacji społecznej na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Działania te służą zintegrowaniu działań instytucji lokalnych i zwiększeniu efektywności podejmowanych działań interwencyjnych, profilaktycznych i pomocowych wobec rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy.

Jak wynika z analizy realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie na przestrzeni lat 2015-2017 istnieje nieznaczna tendencja spadkowa we wszczynaniu nowych procedur "Niebieskie karty", jednak liczba rodzin objętych działaniami środowiskowymi, edukacyjnymi, pomocowymi oraz szeroko rozumianym wsparciem w formie pracy socjalnej - pozostaje na podobnym poziomie. Przeprowadzane kampanie społeczne oraz inne działania o charakterze edukacyjnym i środowiskowym wpłynęły na świadomość lokalnej społeczności, jej wiedzę na temat problematyki przemocy w rodzinie oraz możliwości szukania pomocy. Na przestrzeni trzech ostatnich lat obserwuje się nieznaczny, stały wzrost zainteresowania poradnictwem prawnym, rodzinnym i socjalnym z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zainteresowanie udziałem w spotkaniach Grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie pozostaje na podobnym poziomie.

"Gminny program wspierania rodziny w mieście Oświęcim na lata 2016-2018"

W 2017 roku Ośrodek realizował zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Z realizacji powyższych zadań zostało przygotowane sprawozdanie, które zostało przedstawione Radzie Miasta Oświęcim na sesji w miesiącu marcu 2018 r., a które to sprawozdanie zostało przyjęte Uchwałą Nr XLVII/914/18 Rady Miasta Oświęcim.

W ramach realizacji działań wspierania rodziny tutejszy Ośrodek zapewnił rodzinom przeżywającym trudności w prawidłowym wywiązywaniu się z funkcji opiekuńczo - wychowawczych pomoc i wsparcie w formie asystenta rodziny. W okresie ostatnich lat widoczny jest niewielki wzrost zainteresowania ww. formą wsparcia. Obserwuje się natomiast zwiększenie liczby wydanych postanowień sądowych zobowiązujących rodziny do współpracy z asystentem. W tym względzie w roku 2015 z asystentem rodziny współpracowało 6 rodzin zobowiązanych przez Sąd, w 2016 r. - 10 rodzin, a w 2017 r. asystenci prowadzili pracę z 20 rodzinami. Ponadto, w ramach wspierania rodziny tut. Ośrodek zapewniał rodzinom z terenu miasta Oświęcim dostęp do specjalistycznego poradnictwa. Analiza sprawozdawcza wykazała, że powyższa forma wsparcia cieszy się wciąż dużym zainteresowaniem.

Realizowano również warsztaty edukacyjne dla rodziców i dzieci, które z roku na rok ewoluują w swej formie, wychodząc naprzeciw potrzebom i oczekiwaniom klientów. Świadczy o tym wzrost liczby odbiorców korzystających z tego rodzaju wsparcia.

Pochówki dzieci martwo urodzonych

W roku 2017 zorganizowano 3 pochówki dzieci martwo urodzonych, co do których osoby uprawnione zrzekły się prawa do pochówku. Pochówki te zostały zorganizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu zgodnie z porozumieniem z dnia 10 kwietnia 2017 r. zawartym z Zespołem Opieki Zdrowotnej w Oświęcimiu. W tym celu Ośrodek zlecił wykonanie pomnika upamiętniającego te dzieci.

Rozdział 7.

SYSTEM POMOCY OSOBOM BEZDOMNYM

Schronisko dla osób bezdomnych w Oświęcimiu działa jako Ośrodek wsparcia dla bezdomnych mężczyzn i wchodzi w strukturę organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu. Jest instytucjonalną formą pomocy przeznaczoną dla bezdomnych mężczyzn, mających ostatnie miejsce zameldowania na terenie miasta Oświęcim. Prawo pobytu przyznawane jest osobom bezdomnym w drodze decyzji administracyjnej Dyrektora MOPS w Oświęcimiu. Placówka przeznaczona jest dla 40 bezdomnych mężczyzn, z możliwością czasowego zwiększenia liczby miejsc do 45.

Na terenie Schroniska funkcjonuje Łaźnia miejska, przeznaczona dla osób bezdomnych przebywających poza placówką oraz mieszkańców miasta Oświęcim, którzy w swoich zasobach mieszkaniowych nie dysponują odpowiednio wyposażonymi pomieszczeniami sanitarno-higienicznymi lub nie posiadają takich pomieszczeń.

Obok Schroniska funkcjonuje Ogrzewalnia miejska przeznaczona dla bezdomnych mężczyzn z terenu Oświęcimia, a w przypadkach losowych lub w okresie niskich temperatur, aby przeciwdziałać zamarzaniu osób bezdomnych, również spoza jego terenu. Z uwagi na niskie temperatury, mogące zagrażać zdrowiu i życiu osobom pozostającym pod wpływem alkoholu, incydentalnie do Ogrzewalni miejskiej przyjmowane są osoby nie posiadające statusu osoby bezdomnej. Pobyt w Ogrzewalni nie wymaga wydania decyzji administracyjnej.

W roku 2017 na podstawie decyzji administracyjnych Dyrektora MOPS w Oświęcimiu objęto pomocą w formie prawa pobytu w Schronisku dla osób bezdomnych 61 mężczyzn, w tym 13 po raz pierwszy. Z Ogrzewalni skorzystało 70 osób, w tym 19 osób spoza gminy Miasto Oświęcim. Z Łaźni Miejskiej skorzystało 110 osób, wśród nich znalazło się

13 mieszkańców miasta, którzy nie posiadali w swoich lokalach pomieszczeń sanitarno-higienicznych (np. kontenery mieszkalne).

Głównym celem Schroniska jest reintegracja społeczna i zawodowa osób bezdomnych, polegająca na wspieraniu tych osób w wychodzeniu z bezdomności i uzyskaniu samodzielności życiowej.

Celami szczegółowymi realizowanymi w Schronisku są:

- * objęcie osób bezdomnych schronieniem i kompleksowym wsparciem,
- * poprawa jakości życia osób bezdomnych i praca nad wzrostem motywacji do zmiany sposobu życia tych osób,
- * poprawa sytuacji osób bezdomnych przebywających w mieście Oświęcim,
- * zwiększenie uczestnictwa i aktywności osób bezdomnych w działaniach, ukierunkowanych na poprawę ich sytuacji życiowej,
- * przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego.

Do zadań realizowanych w Schronisku należą:

- * zapewnienie tymczasowego schronienia osobom bezdomnym go pozbawionym,
- * zabezpieczenie finansowe w oparciu o rozeznaną indywidualną sytuację osoby bezdomnej,
- * zaspokojenie podstawowych potrzeb higienicznych,
- * zapewnienie niezbędnej odzieży i wyposażenia umożliwiającego samodzielność w Schronisku,
- * umożliwienie przygotowywania posiłków osobom bezdomnym, w tym jednego ciepłego,
- * organizacja wsparcia specjalistycznego,
- * organizacja działań środowiskowych, mających na celu integrację społeczną,
- * aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezdomnych,
- * prowadzenie działań interwencyjnych wobec osób bezdomnych,
- * współpraca z instytucjami, organizacjami, związkami wyznaniowymi, przedsiębiorcami itp. w zakresie poprawy sytuacji osób bezdomnych,

* inne wsparcie wynikające z rozeznaczonych potrzeb osób bezdomnych i możliwości finansowych Ośrodka, mające na celu przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, wspierającego reintegrację społeczną i zawodową osób bezdomnych.

Wszystkie osoby bezdomne przebywające w Schronisku dla osób bezdomnych objęte są kontraktami socjalnymi w zakresie rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej - ogółem zawarto 129 kontraktów.

W ramach pracy socjalnej motywowano użytkowników do złożenia wniosku w Urzędzie Miasta o przyznanie lokalu socjalnego z zasobów Miasta Oświęcim. W celu poprawy relacji rodzinnych prowadzona była aktywna współpraca z członkami rodziny, natomiast z osobami będącymi w trudnej sytuacji zdrowotnej, były podejmowane działania w kierunku uzyskania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności i podjęcia leczenia umożliwiającego poprawę zdrowia. Z użytkownikami były podejmowane działania w kierunku aktywizacji zawodowej, w celu uzyskania i podniesienia kwalifikacji zawodowych, zwiększenia umiejętności w zakresie aktywnego poszukiwania pracy, w tym sporządzania dokumentów aplikacyjnych, uczestniczenia w rozmowach kwalifikacyjnych z potencjalnymi pracodawcami. Motywowano również osoby bezdomne do kontynuowania nauki w Liceum dla Dorosłych (1 osoba zakończyła edukację i uzyskała średnie wykształcenie).

Dominującymi problemami wśród osób bezdomnych, które otrzymały prawo pobytu w Schronisku w 2017 roku były:

Alkoholizm - 42 osoby. Część z nich nadużywała alkoholu okresowo. Po efektywnym zmierzeniu się z nawrotem choroby alkoholowej, osoby te powróciły do prawidłowego pełnienia ról społecznych. W 2017 roku 4 osoby uczęszczały na mitingi, 5 osób współpracowało z konsultantem do spraw uzależnień zatrudnionym w MOPS, 30 osób skorzystało ze wsparcia terapeutycznego w ramach projektu socjalnego, w tym po raz pierwszy przeprowadzono konsultacje rodzinne.

Długotrwała choroba lub niepełnosprawność - 32 osoby.

Bezrobocie - 23 osoby.

W 2017 roku 14 osób pozostawało w zatrudnieniu, 4 kolejne wykonywały prace społecznie użyteczne, 1 osoba otrzymała staż z PUP z uprawdopodobnieniem zatrudnienia, część osób bezdomnych wykonywało prace dorywcze. 20 osób bezdomnych było objętych kontraktami socjalnymi, mającymi na celu readaptację społeczną i zawodową, jak również utrzymanie trzeźwego trybu życia. Wśród wykonywanych usług w ramach kontraktów znalazły się usługi dezynfekcji i dezynsekcji osób bezdomnych, wykonywanie prac

konserwatorskich i remontowych oraz opiekuńczo-higienicznych w stosunku do osoby oczekującej na miejsce w Domu Pomocy Społecznej. Ponadto, 6 osób bezdomnych uczestniczyło w instruktażach zawodowych, mających na celu kształtowanie i rozwój posiadanych umiejętności w zakresie wykonywania prac budowlanych, by zwiększyć ich szansę na podjęcie zatrudnienia na otwartym rynku pracy.

W 2017 roku w ramach prowadzonej pracy socjalnej 13 osób usamodzielniało się, w tym 3 osoby zostały umieszczone w mieszkaniach chronionych, a jedna z nich otrzymała lokal mieszkalny z zasobów miasta. Pozostałe osoby wynajęły mieszkania, zamieszkały z członkami rodzin lub u znajomych. W okresie sprawozdawczym 1 osoba została umieszczona w specjalistycznej placówce całodobowej.

Użytkownicy Schroniska wykonywali szereg prac porządkowo-remontowych na rzecz placówki oraz innych budynków zarządzanych przez MOPS m.in. samodzielnie przeprowadzali drobne remonty w zajmowanych przez siebie sypialniach i magazynach. W ciągu minionego roku dbali również o otoczenie Schroniska.

Ponadto, świadczyli oni nieodpłatne usługi dla innych ośrodków wsparcia i klientów Ośrodka, w szczególności przy transporcie mebli w ramach akcji prowadzonej przez MOPS "Podaruję-Potrzebuję", sprzętu rehabilitacyjnego, rozładunku owoców i warzyw.

Wspierali również techniczne przygotowanie wielu imprez lokalnych w tym m.in. Pikniku Organizacji Pozarządowych, Balu Seniora, itp.

W 2017 roku kontynuowano realizację procedury dezynfekcji i dezynsekcji osób bezdomnych. Usługi te są wykonywane przez użytkowników Schroniska w ramach zawartych kontraktów socjalnych. Procedurze poddawane są wszystkie osoby bezdomne przychodzące do placówki, które czasowo ją opuściły, osoby bezdomne przebywające w Ogrzewalni, a także osoby bezdomne uliczne. Pozwoliło to na poprawę społecznego funkcjonowania osób bezdomnych, a także ograniczyło możliwości przenoszenia chorób skórnych i insektów w budynkach użyteczności publicznej, a także w środkach komunikacji miejskiej.

W roku sprawozdawczym osoby bezdomne kontynuowały współpracę z darczyńcami. W ramach tych działań użytkownicy Schroniska zaewidencjonowali 119 darowizn w postaci artykułów spożywczych, odzieży, obuwia, tekstyliów, artykułów chemii gospodarczej, naczyń, gotowych posiłków, środków opatrunkowych itp. Darowizny te, jako przyjęte przez użytkowników, były dystrybuowane przez osoby bezdomne z przeznaczeniem dla osób bezdomnych i ubogich z terenu miasta.

W 2017 roku kontynuowano spotkania Społeczności, których zrealizowano ogółem 21. W ramach spotkań omawiane były bieżące sprawy związane z funkcjonowaniem placówki, a osoby bezdomne aktywnie uczestniczyły w rozwiązywaniu konfliktów interpersonalnych, czy występujących problemów w placówce.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono niezbędne remonty, rozbudowano instalację elektryczną, uruchomiono pralnię i suszarnię, wymieniono zużyty sprzęt AGD, meble, zakupiono narzędzia budowlane i ogrodnicze, które osoby bezdomne wykorzystują w wykonywaniu prac na terenie placówki i wokół budynku Schroniska, itp.

W 2017 r. zrealizowano projekt socjalny pn. "Wstań, nie skupiaj się na swoich słabościach i wątpliwościach, żyj wyprostowany!", w ramach którego zorganizowano Święta Wielkanocne. Przeprowadzono także zajęcia edukacyjne "Misja ogrodnik", w ramach których zagospodarowano klomby przed budynkiem Schroniska, skrzynki kwiatowe (kwiaty zostały pozyskane w akcji "Kwiaty za elektrograty,, prowadzonej w ramach EkoMajówki). Zrealizowano zajęcia edukacyjne "Test białej rękawiczki", w ramach których panowie uczyli się wykorzystania w gospodarstwie domowym eko środków dostępnych w każdej kuchni, jako alternatywy dla drogiej chemii gospodarczej (zajęcia prowadzone w ramach treningu budżetowego). Zrealizowano zajęcia edukacyjne "Mistrz chochelki i durszlaka", w ramach których mężczyźni rozwijali wiedzę i umiejętności w zakresie sporządzania posiłków, jak również racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami finansowymi. Zrealizowano zajęcia edukacyjne "Pan Złota Rączka", w ramach których uczestnicy przekazywali sobie nawzajem wiedzę w zakresie wykonywania prostych prac remontowych i konserwatorskich. Zrealizowano ognisko integracyjne wraz z grami zespołowymi oraz grill integracyjny z zajęciami kulinarnymi. Przygotowano Święta Bożego Narodzenia, w których uczestniczyły wszystkie osoby bezdomne przebywające w Schronisku i Ogrzewalni miejskiej, część żywności została przekazana również osobom przebywającym w kontenerach mieszkalnych oraz usamodzielnionym osobom bezdomnym.

Osoby bezdomne były również beneficjentami projektu socjalnego pn. "Bądź silny! Nigdy nie wiesz kogo inspirujesz!", w ramach którego oprócz indywidualnych konsultacji z terapeutą uzależnień, zrealizowano cykliczne wykłady profilaktyczne pn. "Rozdwojone JA i zagubienie pośród życia - wiedza i profilaktyka mają moc!". W projekcie tym uczestniczyły ogółem 34 osoby bezdomne oraz 3 pracowników Schroniska.

W Schronisku została również przeprowadzona wizyta duszpasterska.

Pracownicy Schroniska współpracowali z Policją i Strażą Miejską w zakresie pomocy osobom bezdomnym, ze szczególnym uwzględnieniem okresu zimowego, w którym funkcjonował telefon alarmowy.

Bezdomność, choć w sposób incydentalny, dotykała także kobiety. Z powodu braku na terenie Miasta Oświęcim ośrodka wsparcia dla bezdomnych kobiet, osoby te były kierowane do placówek poza terenem miasta. W 2017 roku jedna z umieszczonych kobiet opuściła placówkę, druga została objęta pomocą w postaci mieszkania chronionego i przebywa na terenie miasta.

Przeprowadzona ocena podejmowanych działań na rzecz osób bezdomnych w latach 2015-2017 ukazuje, że liczba osób bezdomnych objętych wsparciem w Schronisku utrzymuje się na podobnym poziomie (niewielki spadek w odniesieniu do 2015 roku), notuje się spadek osób korzystających z Ogrzewalni, w tym osób spoza miasta Oświęcim, czego przyczyny można upatrywać w zmianie przepisów prawa, nakładających na gminy obowiązek tworzenia placówek wsparcia dla osób bezdomnych lub też podpisywania w zakresie zabezpieczenia schronienia porozumień z innymi gminami. Dostrzegalny jest natomiast znaczny wzrost liczby osób korzystających z Łaźni miejskiej, z uwagi na realizowaną procedurę dezynfekcji i dezynsekcji osób bezdomnych. Dostrzegalnym zjawiskiem jest zwiększenie odsetka osób bezdomnych z tytułu eksmisji, jak również mniejsza rotacyjność wśród osób bezdomnych. Część z nich przebywa przez wiele lat w placówce. Notuje się mniej przypadków marnotrawienia pomocy udzielonej w postaci schronienia, sukcesywnie wzrasta liczba osób utrzymujących wstrzeźliwość od napojów alkoholowych oraz innych środków psychoaktywnych, dzięki czemu poprawiła się znacznie frekwencja pobytu w placówce. Kierowanie osób bezdomnych, które zakończyły proces readaptacji społecznej i zawodowej w Schronisku do mieszkań chronionych pozwala na kontynuowanie procesu wychodzenia z bezdomności i skuteczne przygotowanie do usamodzielnienia się w przyszłości i życia w lokalu otrzymanym z zasobów miasta. Podjęto działania mające na celu regularne poszerzanie oferty wsparcia i działań realizowanych na rzecz osób bezdomnych, dzięki czemu osoby te objęte są wsparciem socjalnym, edukacyjnym, terapeutycznym, aktywizacyjnym, w konsekwencji czego coraz większa grupa osób bezdomnych aktywnie uczestniczy w realizowanych działaniach. Przeprowadzona analiza pozwala dostrzec, że częścią proponowanych działań są objęte również osoby bezdomne przebywające w Ogrzewalni miejskiej, bezdomni uliczni, a także inni mieszkańcy miasta znajdujący się w trudnej sytuacji życiowej, w tym mieszkańcy kontenerów mieszkalnych i usamodzielnione osoby bezdomne.

Rozdział 8.

REALIZACJA "PROGRAMU PRACY Z OSOBAMI WYKLUCZONYMI SPOŁECZNIE I ZAGROŻONYMI WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM, ZAMIESZKAŁYMI NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM NA LATA 2015-2020"

"Program pracy z osobami wykluczonymi społecznie i zagrożonymi wykluczeniem społecznym, zamieszkałymi na terenie miasta Oświęcim na lata 2015-2020" został przyjęty Uchwałą Nr LVI/1087/14 Rady Miasta Oświęcim z dnia 24 września 2014 r.

W 2017 roku uczestnikami „Programu pracy z osobami wykluczonymi społecznie i zagrożonymi wykluczeniem społecznym, zamieszkałymi na terenie miasta Oświęcim na lata 2015-2020” objętych było 97 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, a także 7 pracowników MOPS. Wśród osób biorących udział w programie znalazło się 40 mieszkańców Domu Socjalnego oraz 41 osób bezdomnych. Pozostałe osoby to mieszkańcy miasta, objęci wsparciem MOPS.

Głównym celem Programu jest reintegracja społeczna i oddziaływanie terapeutyczne względem osób wykluczonych społecznie i zagrożonych tym zjawiskiem, zamieszkałych na terenie miasta Oświęcim. Jak zakłada Program, powyższe będzie realizowane poprzez aktywizację społeczną oraz zawodową, ukierunkowaną na rzecz społeczności lokalnej.

Całkowity budżet przeznaczony na realizację Programu wynosił 323.231,00 zł i został wykorzystany w kwocie 299.947,28 zł. W ramach powyższych środków pokryte zostały koszty: wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla trzech pracowników etatowych, wynagrodzeń w ramach umów cywilno-prawnych w zakresie realizacji instruktaży zawodowych, usług edukacyjno-terapeutycznych i pełnienia usług opieki i dozoru. Ponadto, pokryte zostały bieżące wydatki związane z realizacją Programu, a w szczególności: naprawa dachów na przynależnych do Domu Socjalnego komórkach, zakup materiałów biurowych, materiałów, narzędzi i elektronarzędzi do instruktaży zawodowych, zakup energii, usług telekomunikacyjnych, tekstyliów, artykułów chemicznych i dezynfekcyjnych, wyposażenie mieszkań chronionych, aneksów kuchennych, pomieszczeń socjalnych oraz sanitarnych, remont i wymiana kuchenek węglowych w Domu Socjalnym, wynagrodzenia trenerów i specjalistów, itp.

Program koncentrował się na uzupełniających się obszarach: pracy socjalnej, oddziaływaniach terapeutycznych i profilaktycznych oraz reintegracji społecznej i zawodowej.

W ramach pracy socjalnej realizowano wsparcie w zakresie: poprawy sytuacji socjalno-bytowej mieszkańców Domu Socjalnego, rozwiązywania konfliktów rodzinnych oraz

sąsiedzkich, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a także wypełniania dokumentów i załatwiania spraw urzędowych. Ww. osoby były motywowane do zmiany dotychczasowej sytuacji życiowej m.in. poprzez podjęcie terapii w zakresie problemu alkoholowego oraz utrzymywanie abstynencji od napojów alkoholowych. Pracownik socjalny pracował z mieszkańcami również w zakresie utrzymywania prawidłowej higieny osobistej oraz dbania o czystość w mieszkaniach oraz sanitariatach, a także racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami finansowymi, jak również nawiązania kontaktu z lekarzem, w celu określenia i poprawy stanu zdrowia. Pracownik socjalny przeprowadził ogółem **351** indywidualnych rozmów wspierających i dyscyplinujących z mieszkańcami, w zakresie rozwiązywania problemów dnia codziennego. Warto podkreślić, że coraz liczniejszą grupę mieszkańców stanowią osoby bezdomne przechodzące ze Schroniska dla osób bezdomnych do mieszkań chronionych, w których kontynuują udział w procesie wychodzenia z bezdomności.

W ramach Programu w 2017 roku prowadzono projekt socjalny pn. "Bądź silny! Nigdy nie wiesz kogo inspirujesz!", w ramach którego zrealizowano następujące wsparcie:

- 142 godziny konsultacji terapeutycznych w zakresie uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, w tym leków, z których skorzystało ogółem 30 osób, w tym w jednym przypadku terapeuta prowadził terapię z osobą uzależnioną i członkiem rodziny,

- 8 wykładów profilaktycznych z cyklu "Rozdwojone JA i zagubienie pośród życia - wiedza i profilaktyka mają moc!", w których wzięło udział ogółem 56 osób, w tym 7 pracowników MOPS, w ramach zwiększania poziomu wiedzy w zakresie pracy z osobami uzależnionymi (pracownicy zatrudnieni w Domu Socjalnym oraz w Schronisku dla osób bezdomnych),

- przeprowadzono warsztaty kulinarne w związku z przygotowaniem do Świąt Wielkanocnych i Świąt Bożego Narodzenia oraz grilla integracyjnego dla mieszkańców Domu Socjalnego,

- wykonano klomby oraz obsadzono kwiatami klomby i przygotowane w roku ubiegłym kwietniki (kwiaty pozyskano w ramach współpracy z firmą Plantpol, o kwiaty dbali mieszkańcy w ramach budowania odpowiedzialności za miejsce pobytu),

- ognisko integracyjne dla mieszkańców Domu Socjalnego i członków ich rodzin,

- grill integracyjny pn. "Poznajmy się lepiej" dla mieszkańców Domu Socjalnego,

- zrealizowano śniadanie Wielkanocne oraz Wieczernę Wigilijną, w ramach których wszystkie prace wykonali mieszkańcy wraz z pracownikami Sekcji Pomocy Instytucjonalnej, w tym także zadbali o wystrój świąteczny i przygotowanie niezbędnych dekoracji oraz drobnych upominków dla dzieci zamieszkujących w Domu Socjalnym.

W ramach reintegracji zawodowej w roku 2017 zrealizowano 8 kontraktów socjalnych na udział w instruktżu zawodowym, którego celem jest nabycie umiejętności pożądaných przez potencjalnych pracodawców (nabywanie kwalifikacji w pracach budowlanych) - w łącznej ilości 385 godzin w ramach 4 instruktży. Uczestniczyły w nich łącznie 4 osoby. Przeprowadzone instruktże zawodowe pozwoliły na przygotowanie 2 mieszkań chronionych na przyjęcie nowych lokatorów. Instruktżami zawodowymi zostały objęte również 3 łazienki użytkowane przez mieszkańców.

Dodatkowo zrealizowano 7 kontraktów socjalnych w zakresie świadczenia usług na rzecz osób wymagających wsparcia w miejscu zamieszkania, w tym w zakresie pomocy w zakupach, gotowaniu, paleniu w piecu, przeprowadzeniu czynności higienicznych, porządkowych, a także w zakresie utrzymania porządku w częściach wspólnie użytkowanych przez mieszkańców, itp. W kontraktach tych uczestniczyło kolejnych 5 osób.

Oprócz kontraktów socjalnych w Domu Socjalnym były realizowane prace społecznie użyteczne.

W okresie od stycznia do grudnia 2017 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu zlecił pełnienie dozoru opiekunom Domu Socjalnego w Oświęcimiu w celu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom budynku, mienia MOPS, nadzoru nad przestrzeganiem obowiązującego w budynku Regulaminu i niwelowania zachowań społecznie nieakceptowalnych.

Opiekunowie pełnili dozór w godzinach popołudniowo-wieczornych, a także w soboty, niedziele i dni świąteczne. Dozór spowodował ograniczenie zachowań społecznie niepożądanych wśród mieszkańców budynku przy ul. Leszczyńskiej 2, przy jednoczesnym ograniczeniu ilości odwiedzin, przebywania i nocowania w Domu Socjalnym osób nietrzeźwych z terenu miasta Oświęcim. Ogółem zrealizowano 1.320 godzin usług opieki i nadzoru.

W ramach Programu kontynuowano indywidualne programy wychodzenia z bezdomności, realizowane przez 4 osoby bezdomne, które otrzymały decyzję administracyjną na pobyt w mieszkaniu chronionym w 2016 roku, a także w 2017 roku do mieszkań chronionych

wprowadziły się kolejne 3 osoby bezdomne. Jeden z mieszkańców Domu Socjalnego otrzymał mieszkanie socjalne z zasobów lokalowych miasta.

W budowaniu pozytywnego wizerunku miejsca zamieszkania aktywnie uczestniczyli mieszkańcy, którzy wykonując prace na rzecz społeczności lokalnej, dbali o jego stan techniczny, porządek w częściach wspólnie użytkowanych, jak i również w bliskim otoczeniu budynku.

Realizację Programu wspierali: Straż Miejska, Komenda Powiatowa Policji, Sąd Rejonowy w Oświęcimiu, pielęgniarki i opiekunki środowiskowe, asystenci rodziny, pracownicy socjalni, darczyńcy i mieszkańcy Domu Socjalnego.

Kadrę Programu stanowiło 4 pracowników MOPS: Pracownik socjalny, Instruktor reintegracji zawodowej, Starszy specjalista pracy socjalnej-koordynator, Młodszy opiekun (staż). Kadrę Programu uzupełniali opiekunowie, specjalista prowadzący indywidualne konsultacje i wykłady profilaktyczne oraz trener pracy.

Kompleksowe wsparcie zapewnione w ramach Programu, uzupełnione przez inne działania realizowane przez MOPS, pozwoliło na kontynuację udzielania skutecznej pomocy osobom znajdującym się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej, wynikającej m.in. ze złego stanu zdrowia, niepełnosprawności, a także ograniczeń osobistych utrudniających aktywizację społeczną i zawodową. Liczną grupę osób wspieranych w ramach Programu stanowili użytkownicy Schroniska dla osób bezdomnych, którzy docelowo mogą kontynuować proces readaptacji społecznej i zawodowej w Domu Socjalnym.

Dokonana ocena działań realizowanych na rzecz osób wykluczonych społecznie i zagrożonych wykluczeniem społecznym wykazuje, że liczba osób objętych Programem utrzymuje się na podobnym poziomie (niewielki wzrost w stosunku do 2015 roku). Regularnie poszerzanie oferty wsparcia i działań realizowanych na rzecz osób wykluczonych, pozwala na objęcie tych osób wsparciem socjalnym, edukacyjnym, terapeutycznym i aktywizacyjnym. Część proponowanych działań ma charakter środowiskowy i pozwala na pracę z całą społecznością. Warto podkreślić, że częścią proponowanych działań są objęte osoby bezdomne przebywające w Schronisku dla osób bezdomnych, dla których pobyt w mieszkaniu chronionym stanowi kolejny etap procesu wychodzenia z bezdomności (co roku osoby bezdomne są kierowane do mieszkań chronionych, dzięki czemu ich odsetek w ilości mieszkańców ogółem sukcesywnie się zwiększa). Zwiększa się także liczba mieszkańców Domu Socjalnego ogółem. W okresie poddanym analizie dostrzegalna jest sukcesywna poprawa warunków życia mieszkańców, jak również otoczenia - w część prac są angażowani

mieszkańcy oraz potencjalni mieszkańcy. Widoczna jest także tendencja spadkowa w zakresie występowania zjawisk społecznie nieakceptowalnych. Dostrzegalny jest wzrost potrzeb mieszkańców w zakresie realizacji wsparcia specjalistycznego - zwiększa się liczba osób korzystających z usług świadczonych przez opiekunki środowiskowe oraz pielęgniarki środowiskowe, w tym realizowanych okresowo.

Rozdział 9.

DZIAŁALNOŚĆ KLUBU WOŁONTARIATU I REALIZACJA PRAC SPOŁECZNIE UŻYTECZNYCH NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM

Klub Wolontariatu

W 2017 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Oświęcimiu nie realizowano działań wolontarystycznych. Opracowano natomiast program promocji idei wolontariatu w pracy z osobami bezdomnymi przebywającymi w Schronisku dla osób bezdomnych, jako alternatywy dla aktywnego zagospodarowania czasu wolnego, promocji aktywności zawodowej i społecznej. Realizacja programu rozpocznie się w 2018 roku.

Ocena działań podejmowanych w ramach Klubu Wolontariatu w latach 2015-2017 ukazuje, że spadła liczba wolontariuszy, w 2017 roku nie było podpisanych żadnych porozumień. Powyższa sytuacja wynika z likwidacji świetlicy środowiskowej prowadzonej przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, w której realizowano projekt socjalny promujący wolontariat, a także okresowego braku pomieszczeń, w których mogłoby odbywać się pogotowie lekcyjne.

Jednocześnie analiza ukazuje zasadność dalszego prowadzenia klubu Wolontariatu i rozszerzania jego oferty, również z uwzględnieniem wolontariatu osób dorosłych, jako alternatywy aktywnego zagospodarowania czasu wolnego, czy też zwiększenia motywacji do podjęcia zatrudnienia.

Prace społecznie użyteczne

Jedną z form aktywizacji zawodowej jest wykonywanie prac społecznie użytecznych, realizowanych przez osoby bezdomne bez prawa do zasiłku na skutek skierowania przez Starostę. Prace te zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy są organizowane przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, w organizacjach i instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej.

Koordynatorem realizacji prac społecznie użytecznych na terenie miasta Oświęcim jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu. Do zadań Ośrodka w 2017 roku należało:

- * sporządzanie rocznego planu potrzeb w zakresie realizacji prac społecznie użytecznych,
- * motywowanie osób bezrobotnych do utrzymania aktywnej postawy na rynku pracy,
- * kierowanie osób do wykonywania prac społecznie użytecznych,
- * współpraca z jednostkami biorącymi udział w pracach społecznie użytecznych oraz z Powiatowym Urzędem Pracy w Oświęcimiu,
- * podejmowanie działań interwencyjnych wobec osób, które nieprawidłowo wywiązywały się z wykonywania powierzonych prac.

W 2017 roku prace społecznie użyteczne były realizowane na terenie miasta przez trzy jednostki: Urząd Miasta Oświęcim, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu oraz Oświęcimskie Centrum Kultury. W pracach ogółem brało udział 51 osób, które wypracowały 5.951,5 godzin zegarowych.

Całkowity koszt zadania wyniósł 48.207,15 zł, w tym udział Powiatowego Urzędu Pracy w Oświęcimiu wyniósł 28.924,29 zł, natomiast udział finansowy jednostek biorących udział w realizacji zadania kształtował się na poziomie 19.282,86 zł.

Wśród realizowanych prac na terenie miasta znalazły się:

- * zbieranie nieczystości, oczyszczanie z darni, grabienie liści, likwidacja dzikich wysypisk,
- * prace porządkowe i konserwatorskie w budynkach administrowanych przez MOPS,
- * porządkowanie wykupionych przez MOPS kwater na Cmentarzu Komunalnym,
- * porządkowanie terenu wokół budynku Oświęcimskiego Centrum Kultury.

W MOPS prace prowadzono w Domu Socjalnym, w budynkach przy ul. Sobieskiego 15B i Partyzantów 1 oraz na Cmentarzu Komunalnym. 13 osób je wykonujących w okresie marzec-listopad wypracowało 2.553 godziny zegarowe.

Analiza realizacji prac społecznie użytecznych na terenie miasta Oświęcim w latach 2015-2017 pozwala stwierdzić, że dostrzegalna jest niewielka tendencja spadkowa w liczbie osób wykonujących te prace, przy jednoczesnym wzroście efektywności w postaci zrealizowanych godzin ogółem. Przyczyną powyższego jest skuteczniejsza współpraca jednostek w zakresie aktywizacji zawodowej i rozwoju umiejętności około zatrudnieniowych niezbędnych w trakcie wykonywania pracy zawodowej. Coraz liczniejszą grupę wśród kierowanych stanowią osoby

mające znaczne trudności w zakresie podjęcia zatrudnienia, w tym osoby niepełnosprawne, czy znajdujące się w wieku nieatrakcyjnym dla potencjalnego pracodawcy.

Rozdział 10.

ZADANIA OBEJMUJĄCE REALIZACJĘ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH, ŚWIADCZEŃ Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO ORAZ ZASIŁKÓW DLA OPIEKUNÓW, ŚWIADCZEŃ WYCHOWAWCZYCH I JEDNORAZOWERGO ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU URODZENIA DZIECKA OKREŚLONEGO USTAWĄ O WSPARCIU KOBIET W CIĄŻY I RODZIN "ZA ŻYCIEM"

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu w roku 2017 realizował na rzecz mieszkańców miasta Oświęcim także zadania zlecone z zakresu administracji rządowej na podstawie ustaw:

- 1) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1952 ze zm.),
- 2) ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz.U. z 2018 r. poz. 554 ze zm.),
- 3) ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. D.U. z 2017 r. poz. 2092 ze zm.),
- 4) ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1851 ze zm.),
- 5) ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (Dz. U. z 2016 r. poz. 1860).

Na realizację tych zadań łącznie z kosztami obsługi w 2016 r. wydatkowano kwotę **27.931.252,00 zł.**

Wykonanie zadania zleconego na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych za 2017 r.:

Średnio miesięcznie w 2017 r. świadczenia rodzinne pobierały **1.422 rodziny** (w stosunku do roku 2016 nastąpił wzrost o 30 rodzin).

Zasiłek rodzinny, który jest podstawowym świadczeniem rodzinnym średnio miesięcznie w 2017 r. otrzymywało **609 rodzin.**

Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami były przyznawane w pełnej lub w obniżonej wysokości obliczonej w ramach tzw. "mechanizmu 1 zł za 1 zł".

Tytułem przykładu miesięcznej ilości wypłacanych świadczeń wskazuje się, że w miesiącu grudniu 2017 r. wypłacono **1.282 zasiłki rodzinne** na rzecz dzieci ustalone w pełnej wysokości, w tym:

- * **385 zasiłków rodzinnych** - na rzecz dzieci w wieku **do ukończenia 5 roku życia**,
- * **818 zasiłków rodzinnych** - na rzecz dzieci w wieku **powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia**,
- * **79 zasiłków rodzinnych** - na rzecz dzieci w wieku **powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia**.

Średnio miesięcznie w 2017 r. dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka wypłacano dla **69 dzieci**.

Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej średnio miesięcznie w 2017 r. wypłacano dla **213 dzieci**.

Średnio miesięcznie w 2017 r. dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego wypłacano dla **71 dzieci**.

Jednorazowy dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego w 2017 r. wypłacano na rzecz **901 dzieci**.

Zasiłek pielęgnacyjny średnio miesięcznie w 2017 r. pobierało **811 osób**.

Świadczenie pielęgnacyjne średnio miesięcznie w 2017 r. pobierało **91 osób**, natomiast specjalne zasiłki opiekuńcze pobierało średnio miesięcznie **26 osób**.

Jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka (tzw. "becikowe") w 2017 r. wypłacono w związku z urodzeniem się **324 dzieci** (wzrost o 23 świadczenia w stosunku do roku 2016), natomiast jednorazowy dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka, którego przyznanie uwarunkowane jest posiadaniem uprawnień do zasiłku rodzinnego przyznano dla **107 dzieci** (wzrost o 26 jednorazowych dodatków w stosunku do roku 2016).

Świadczenie rodzicielskie w 2017 r. otrzymywały średnio miesięcznie **117 matek** (wzrost o 33 świadczenia w stosunku do roku 2016).

Lp.	Rodzaj świadczenia:	Kwota wypłaconych świadczeń w zł:	Liczba świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne (w pełnej wysokości)	1.634.324	14.072
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych (w pełnej wysokości), w tym z tytułu:	787.438	5.375

2.1.	urodzenia dziecka	102.000	102
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	129.205	344
2.3.	samotnego wychowywania dziecka	148.242	754
2.4.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, w tym:	83.580	796
2.4.1.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 r.ż.	17.910	199
2.4.2.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 r.ż.	65.670	597
2.5.	rozpoczęcia roku szkolnego	83.200	832
2.6.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, w tym:	8.271	95
2.6.1.	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	4.407	39
2.6.2.	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	3.864	56
2.7.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	232.940	2.452
3.	Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami (w pełnej wysokości)	2.421.762	19.447
4.	Świadczenia opiekuńcze, w tym:	3.154.265	11.116
4.1.	Zasiłki pielęgnacyjne	1.487.925	9.725
4.2.	Świadczenia pielęgnacyjne	1.509.482	1.086
4.3.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	156.858	305
5.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	324.000	324
6.	Świadczenie rodzicielskie	1.278.267	1.398
7.	Świadczenia rodzinne razem:	7.178.294	32.285
8.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	298.312	1.776
9.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	59.940	475
10.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe dla osób pobierających specjalny zasiłek opiekuńczy	35.481	256
11.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osób pobierających specjalny zasiłek opiekuńczy	9.088	201
12.	Ogółem:	7.581.115	34.993
Lp.	Rodzaj świadczenia:	Kwota wypłaconych świadczeń w zł:	Liczba świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne (w obniżonej wysokości)	77.765,06	1.052
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych (w obniżonej wysokości), w tym z tytułu:	27.813,78	348
2.1.	urodzenia dziecka	1.347,49	5
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	7.395,51	31
2.3.	samotnego wychowywania dziecka	8.195,09	78
2.4.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	3.010,13	60
2.5.	rozpoczęcia roku szkolnego	2.798,20	69
2.6.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	89,61	2

2.7.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	4.977,75	103
3.	Łącznie zasiłki rodzinne wraz z dodatkami (w obniżonej wysokości)	105.578,84	1.400

W sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych wydano w 2017 r. łącznie **1.898** decyzji administracyjnych.

Wykonanie zadania zleconego na podstawie ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów za 2017 r.

Zasiłki dla opiekunów w 2017 r. pobierały średnio miesięcznie **32 osoby** (spadek o 10 osób w stosunku do roku 2016).

Lp.	Rodzaj świadczenia:	Kwota wypłaconych świadczeń w zł:	Liczba świadczeń
1.	Zasiłki dla opiekunów	196.907	384
2.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe dla osób pobierających zasiłki dla opiekunów	36.874	265
3.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osób pobierających zasiłki dla opiekunów	9.219	200
4.	Ogółem:	243.000	849

Wykonanie zadania zleconego na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów za 2017 rok

Średnio miesięcznie w 2017 r. świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacano dla **316 osób uprawnionych** (spadek w stosunku do roku 2016 o 48 osób uprawnionych).

Lp.	Rodzaj świadczenia:	Kwota wypłaconych świadczeń w zł:	Liczba świadczeń
1.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	1.637.149	3.788
2.	Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych w 2017 r. z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, z tego:	454.189	
2.1.	- przekazane na dochody budżetu państwa, w tym:	362.223	
2.1.1	- ustawowe odsetki za opóźnienie	224.275	
2.2.	- przekazane na dochody własne organu właściwego wierzyciela	91.966	

Pozostałe do zwrotu przez dłużników alimentacyjnych należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. wynoszą **19.632.607 zł**, w tym odsetki **5.474.497 zł** (narastająco z uwzględnieniem lat ubiegłych).

W sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego wydano w 2017 r. łącznie **356** decyzji administracyjnych.

Wykonanie zadania zleconego na podstawie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci za 2017 r.

Łącznie w 2017 r. wypłacono świadczenia wychowawcze (SW500+) w kwocie **17.769.567 zł** i w sprawach tych wydano **2.497** decyzji administracyjnych.

W 2017 r. uprawnionych do świadczenia wychowawczego było łącznie **3.398** dzieci z tego **1.286** dzieci to pierwsze dzieci w rozumieniu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Tytułem przykładu miesięcznej ilości uprawnionych rodzin do świadczenia wychowawczego wskazuje się, że w miesiącu grudniu 2017 r. świadczenie wychowawcze pobrały ogółem **1.932** rodziny.

Łączna liczba świadczeń wychowawczych wypłaconych w miesiącu grudniu 2017 r. wynosiła **3.270** świadczeń.

Wykonanie zadania zleconego z zakresu wypłaty jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka określonego ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" w 2017 r.

W 2017 r. wypłacono **4** jednorazowe świadczenia z tytułu urodzenia dziecka określone w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" w wysokości **4.000 zł**.

Łączna kwota środków finansowych wydatkowanych na realizację ww. zadania w 2017 r. wyniosła **16.000 zł**.

Analiza porównawcza realizacji ww. zadań zleconych z zakresu administracji rządowej dokonana z perspektywy ostatnich lat wskazuje jednoznacznie, że koszyk świadczeń socjalnych dla rodzin z dziećmi jest sukcesywnie rozszerzany o nowe formy finansowego wsparcia. Warto zauważyć, że świadczenie rodzicielskie w kwocie po 1.000 zł miesięcznie, które otrzymują nieaktywne zawodowo matki przez co najmniej 52 tygodnie od dnia porodu, pozwala w dużym stopniu zabezpieczyć podstawowe potrzeby matki i dziecka. Kolejnym świadczeniem, które bez wątpienia znacząco rozszerzyło krąg osób i rodzin korzystających z pomocy państwa w zakresie wychowywania dzieci jest realizowane od miesiąca kwietnia 2016 r. świadczenie wychowawcze (SW500+). Nie sposób również pominąć coraz szerszej pomocy adresowanej dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi, która realizowana jest m.in. poprzez coroczne podwyższanie kwoty świadczenia pielęgnacyjnego, wypłacanego dla

rodziców opiekujących się niepełnosprawnymi dziećmi oraz wypłacanie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka (określonego w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem") w wysokości 4.000 zł. **Dane statystyczne z ostatnich 3 lat w zakresie ilości świadczeń wypłaconych w związku z urodzeniem się nowych dzieci pozwalają zauważyć tendencję wzrostową, co w konsekwencji wskazuje na zwiększenie liczby urodzeń.** Dokonując natomiast oceny ww. zadań od strony ich realizacji i kosztów związanych z ich obsługą wskazać należy, że coraz szerszy koszyk świadczeń, a w konsekwencji zwiększającą się liczbę świadczeniobiorców, wymaga również szerszego i odpowiednio wykwalifikowanego zaplecza kadrowego.

Rozdział 11.

POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Analiza sytuacji społecznej, a także posiadanych zasobów ujawniła potrzeby w następujących obszarach pomocy społecznej:

- * utrzymanie zatrudnienia wykwalifikowanej kadry, szczególnie w zakresie świadczenia specjalistycznej pracy socjalnej i profilaktyki społecznej, a także zawierania i realizacji kontraktów socjalnych, oraz utrzymanie adekwatnego do potrzeb zatrudnienia asystentów rodziny, a w razie potrzeby zapewnienie środków finansowych na zwiększenie etatyzacji stosownie do realizowanych zadań w MOPS,
- * zabezpieczenie środków finansowych na szkolenia i profesjonalizację kadry,
- * zabezpieczenie środków finansowych na zatrudnienie specjalistów, m.in. prawnika, pedagoga, psychologa oraz specjalistę świadczącego usługi w zakresie problemu alkoholowego, celem zapewnienia kompleksowego wsparcia i pomocy osobom i rodzinom tego potrzebującym,
- * utrzymanie możliwości świadczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób starszych i niepełnosprawnych w godzinach popołudniowych oraz w dni wolne od pracy Dziennego Domu Pomocy w Oświęcimiu, także po zakończeniu projektu "Zwiększenie dostępności i jakości oferty pomocy dla osób starszych poprzez rozwój działań oraz adaptację i dostosowanie infrastruktury Dziennego Domu Pomocy w Oświęcimiu",
- * zabezpieczenie środków finansowych na wspieranie funkcjonowania placówek wsparcia dziennego na terenie miasta Oświęcim,
- * zabezpieczenie miejsc noclegowych dla osób eksmitowanych, w wyniku orzeczonych eksmisji sądowych bez wskazania prawa do lokalu socjalnego,

* zabezpieczenie środków finansowych na dalsze funkcjonowanie i modernizację Schroniska dla osób bezdomnych i Domu Socjalnego w celu zapewnienia sprawnego funkcjonowania budynków i dostosowania sposobu ogrzewania i stanu technicznego do aktualnych wymogów,

* dalszy rozwój działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie występującym problemom społecznym, m.in. poprzez promowanie działań na rzecz integracji społecznej, czy aktywnego udziału mieszkańców w życiu społecznym, a także rozwój idei pracy wolontarystycznej,

* opracowanie lokalnego programu osłonowego dla najuboższych mieszkańców miasta Oświęcim przewidującego możliwość uzyskania dofinansowania do zwiększonych kosztów grzewczych związanych z trwałą zmianą systemu grzewczego w lokalach mieszkalnych i zabezpieczenie środków finansowych na jego finansowanie,

* przystosowanie infrastruktury budynków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu do potrzeb osób niepełnosprawnych, w szczególności z niepełnosprawnością ruchową oraz dla matek z małymi dziećmi i warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki.

Przewodniczący Rady
Piotr Hertig
Piotr Hertig